

Afrapportering til Folketingets Europaudvalg fra DER Thessaloniki den 19.-20. juni 2003

Hovedemnerne for Det Europæiske Råds møde i Thessaloniki den 19.-20. juni 2003 blev som forventet Konventet, indvandring og de udenrigspolitiske spørgsmål.

Konventets formand, Valéry Giscard d'Estaing præsenterede resultatet af Konventets arbejde for Det Europæiske Råd.

Udkastet til en ny forfatningstraktat blev modtaget meget positivt. Der blev af alle Det Europæiske Råds medlemmer udtrykt en stor tak til Giscard d'Estaing, til Konventets præsidium og til alle Konventets medlemmer for det store og på mange måder imponerende arbejde, der er blevet gjort.

Der var enighed om, at udkastet til forfatningstraktat er et godt grundlag at starte på under regeringskonferencen. Fra dansk side blev anført, at Konventets tekst er et solidt grundlag for arbejdet i regeringskonferencen. Udkastet afspejler en fin balance mellem de centrale interesser, der er i spil, herunder balancen mellem større og mindre lande.

Samtidig blev tilkendegivet, at man fra dansk side selvsagt er parat til at deltage aktivt i drøftelserne om de spørgsmål, der kommer op til debat i regeringskonferencen. Det gælder også de institutionelle spørgsmål. Den danske position i forhandlingerne vil blive fastlagt i de drøftelser, regeringen vil indbyde Folketingets partier til inden regeringskonferencens start.

Om rammerne for arbejdet frem mod og under regeringskonferencens traf Det Europæiske Råd i Thessaloniki beslutning om følgende overordnede retningslinier:

- Konventets arbejde fortsætter frem til midten af juli med henblik på en teknisk gennemgang af forfatningstraktatens del III om de enkelte politikområder.
- Regeringskonferencen indledes i oktober og vil skulle afsluttes snarest muligt og i tide til, at borgerne i Europa kan få kendskab til den inden valget til Europa-Parlamentet i juni 2004.
- Forhandlingerne forankres i Det Europæiske Råd med bistand fra det generelle råd.
- Kommissionen deltager i konferencen. Europa-Parlamentet vil blive tæt knyttet til forhandlingsprocessen. Bulgarien, Rumænien og Tyrkiet vil få observatørstatus.
- De 10 kommende medlemslande vil deltage i forhandlingerne på lige fod med de nuværende medlemslande, og den endelige traktat vil blive undertegnet, snarest efter de nye lande er blevet fuldgældige medlemmer den 1. maj 2004.

Det er en god og fornuftig model, der sikrer fremdrift i processen og samtidig tager hensyn til alle parter, herunder de kommende medlemslandes ønsker.

Med hensyn til drøftelsen om indvandring, grænsekontrol og asyl godkendte Det Europæiske Råd i brede træk de ret omfattende tekster, der allerede var opnået enighed om inden topmødet.

Samtidig fandt man en konstruktiv, balanceret og fremadrettet løsning på spørgsmålet om opfølgning af det britiske initiativ om nye strategier for asylbehandling og beskyttelse.

For det første anmodes Kommissionen om at undersøge, hvordan man kan sikre en mere velordnet og styret indrejse i EU af personer, der har behov for international beskyttelse, og hvordan beskyttelseskapaciteten i hjemregionerne kan styrkes. Kommissionen skal inden juni 2004 fremlægge en rapport om disse spørgsmål.

For det andet noterede Det Europæiske Råd, at en række medlemsstater som led i denne proces har planer om sammen med UNHCR at undersøge, hvordan flygtninge kan ydes en bedre beskyttelse i deres hjemregioner. Hermed er der givet mulighed for, at de lande, der ønsker det, kan gå videre med henblik på at indhøste konkrete erfaringer, f.eks. i form af pilotprojekter i samarbejde med UNHCR.

Det er et godt kompromis, der på en og samme tid imødekommer de betænkeligheder som nogle lande har haft med hensyn til at gå for hurtigt frem, og som samtidig giver lande som Storbritannien og Danmark mulighed for at arbejde videre med de nye ideer. Endelig – og det er vigtigt – forankrer beslutningen processen i Kommissionen, der vil fremlægge en rapport om et år.

Behandlingen af de udenrigspolitiske emner forløb stort set som forventet.

De danske og nordisk-baltiske tanker om et nyt partnerskab til demokratisering og reform af de arabiske lande og styrket dialog mellem disse lande og EU er medtaget i konklusionerne fra Thessaloniki. Kommissionen og generalsekretær Solana er blevet bedt om at udarbejde en detaljeret arbejdsplan til det næste møde i Det Europæiske Råd i oktober.

Et sådant partnerskab vil være et vigtigt bidrag til kampen mod terrorisme. Gennem demokratisering af de arabiske lande kan terroren angribes ved dens rødder. Det vil være et projekt, som med fordel kan fremmes i tæt samarbejde med USA.

Topmødet i Thessaloniki understregede på ny EU's støtte til køreplanen for fred i Mellemøsten og oprettelse af en palæstinensisk stat i 2005. Det Europæiske Råd fordømmer i kraftige vendinger terror og opfordrer Hamas og andre grupper til at acceptere en våbenhvile og stoppe alle terroraktiviteter. Man vil undersøge, om der kan tages skridt mod finansieringen af Hamas. Det Europæiske Råd opfordrer samtidig Israel til at tage skridt for at genopbygge tilliden og afstå fra enhver form for straffeforanstaltninger.

Drøftelsen af Irak var udramatisk. Vedtagelsen af sikkerhedsrådsresolution 1483 har etableret en ny international enighed i forhold til Irak. Det afspejler sig selvsagt også i EU.

Ved frokosten fredag drøftedes generalsekretær Solanas tanker omkring en ny europæisk sikkerhedsstrategi. Solanas papir er et udmærket udgangspunkt for det videre arbejde. Oplægget beskriver det internationale sikkerhedsmiljø, identificerer de største trusler for EU og foreslår strategiske mål for EU: 1) støtte til stabilitet og god regeringsførelse i vores nærområder, 2) fremme af en international orden gennem effektiv multilateralisme, samt 3) imødegåelse af nye og gamle trusler, herunder især terrorisme, spredning af masseødelæggelsesvåben og sammenbrudte stater.

Solana er blevet bedt om at arbejde videre med sagen med henblik på Det Europæiske Råds møde i december.

Der var en kort drøftelse af forholdet mellem EU og USA med henblik på EU-USA topmødet i denne uge. Der var bred enighed om at kigge fremad. Det transatlantiske forhold er af fundamental betydning for såvel EU og USA som hele det internationale samfund.

Der var tilslutning til det fransk-britiske forslag om, at EU skal yde et betydeligt bidrag til Den Globale Fond til bekæmpelse af hiv/aids, tuberkulose og malaria. Der blev ikke sat et nærmere beløb på bidragets størrelse. Alle kræfter må udnyttes i kampen mod hiv/aids. Fra dansk side fastholdes, at det også er vigtigt at bidrage til hiv/aids bekæmpelse gennem andre internationale organisationer for at styrke det forebyggende arbejde.

Endelig fremhævedes betydningen af indsatsen for en fremskyndet udfasning af enkeltskrogede tankskibe og af at Rusland inddrages i dette arbejde. Det er et resultat af det brev, som de tre nordiske og tre baltiske statsministre sammen sendte forud for mødet i Det Europæiske Råd.

Det efterfølgende topmøde mellem EU og Balkan bekræftede endnu engang det europæiske perspektiv for landene på Balkan. Det er vigtigt, at man fastholder Balkan-landenes vision om fremtidigt EU-medlemskab. Det er et vigtigt bidrag til stabilisering og reform af Balkan-landene.

I Thessaloniki besluttede man at styrke samarbejdet med Balkan-landene gennem handlingsplaner for reform i form af Europæiske Partnerskaber, styrket samarbejdet i et nyt EU-Balkan forum samt ved øget finansiell støtte fra Kommissionen til regionen.

Alt i alt var DER Thessaloniki et arbejdsmøde, der mundede ud i omfattende konklusioner, der på en række punkter peger frem mod det kommende arbejde under italiensk formandskab, ikke mindst med hensyn til regeringskonferencen.